

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIROURI de AMURTURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nrx. Augenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 174.

Brașov, Duminică 5 (18) August

1907.

Majestatea Sa... la ce ni-a chemat...

Brașov, 3 (18) August.

Mâne se împlinește o săptămână de când deputatul Maniu și-a făcut darea de samă înaintea alegătorilor săi în Vințul de jos. Este generală părerea tuturor celor ce au luat notă despre această dare de samă, că ea nu conține numai părerea individuală a vorbitorului, ci exprimă și vederile celorlalți deputați români din clubul naționalist. Intru cât se poate admite această în deplinul înțeles al cuvântului vom vedea în viitor, dar credem și noi, că d-l Maniu a schițat în darea sa de samă întregul program de acțiune pentru viitor al deputaților români naționaliști, intrucât se poate vorbi de un program unitar al lor. De aceea merită nu numai, dar o considerăm chiar de o datorie a noastră publicistică să revenim asupra espunerilor sale.

Înainte de toate a făcut o impresiune bună asupra noastră declararea d-lui Maniu, că d-sa și soții sei români din club, sunt aderenți necliintiți ai programului național din 1881 și că doresc cu toții realizarea lui cât mai apropiată. Așa ceva ne place să auzim, deși lumea noastră românească, durere, a început de mult a se desobicinui de-a se gândi la programul nostru național dela 1881 și de-a se mărturisi că aderează la el. S'ar părea că începe a prinde rădăcină credința, că chestiunea programului e numai o formă fără valoare practică, și această credință este a se mulțami acelor „tineri frunțași ai neamului“, pe cari confrății dela foaia română din Budapesta ni-i prezentau mai deunăzi ca pe inițiatorii unui nou curent cari nu se mai împiedecă de „forme“, ci au fost gata a se scutura de ele, numai să poată dobândi mandate de deputat și să le poată înmulți.

Intr'asta se pare că consistă acuma toată puterea acțiunii ce vrea s'o desfășure generațiunea noastră mai tinărar pe terenul constituțional și parlamentar. Să avem câți mai mulți deputați în dietă și să stăruim ca în viitor cu ajutorul votului universal la ordinea zilei numărul lor să se încinzeze, dacă se poate și atunci toate vor fi bune și vor trebui să devină bune pentru noi și cauza noastră, și — a naționalităților. Căci, bine trebuie să deosebim, de când cu noua eră activistă se poartă lupta, sau, mai bine zis, ai noștri poartă lupta pe terenul parlamentar în două chipuri: Ca Români când e vorba de a suferi loviturile și prigonirile adversarilor și ca naționalitate sau ca naționalități când e vorba de apărarea contra acelor lovituri și prigoniri. O politică românească, una și nedespărțită, pentru validitatea intereselor de existență ale românismului nostru nu se mai face. Totul se subordonează ideii colective despre interesul comun al naționalităților, față cu care, din fatalitate, programul nostru politic național dispăre, sau este pus la o parte în camera de rezerve, și ese la iveală constituționalicescul program al națiunii

unitare politice, ce s'ar compune din toate „naționalitățile țării“.

De sigur că deputatul Maniu le simte toate acestea, simte mai ales situațiunea cu totul estraordinară, ca să nu zicem anormală în care au ajuns deputații noștri „naționaliști“ în ce privește voința și putința lor.

Honni soit qui mal y pense. „Să țiței samă de aceea, că nu tot ce am vrut am putut, dar tot ce am putut am făcut“. — Nu vom pune pe cumpănă aceste cuvinte rostite de d-l Maniu la începutul dărei sale de samă către alegătorii săi, dar le cităm ca fiind nemerite pentru introducerea mărturisirei ce-a crezut d-l deputat neapărat de lipsă s'o facă pentru a păstra echilibrul său moral de membru și luptător al partidului național din 1881, mărturisirea, că în decursul anului n'au putut veni cu postulate mari ale programului nostru național, cu toate astea însă n'au încetat de-a fi aderenții acestui program.

Stăm earăși pe loc și pentru moment nu voim să cercetăm mai de aproape compatibilitatea postulatei mari ale programului nostru național cu poziția luată de clubul naționalist în dietă. Suntem gata însă a recunoaște și aici dibăcia cu care deputatul Maniu a știut să treacă dela starea ideală — zicând așa — la starea reală a stăruințelor sale și ale soților săi pe terenul subminat parlamentar.

Ca și când s'ar întoarce o mașinărie, prin care se schimbă scenăria, a introdus d-l Maniu pe ascultătorii săi în labirintul politice actuale de sub zodia coaliției maghiare, zicând: „Dar, fraților, Majestatea Sa nu ne-a chemat de astădată să facem acele mari lucruri (adecă să realizăm postulatele programului nostru național), ci ne-a chemat să-i dăm cele de lipsă pentru admiuistrarea statului și să facem votul universal“.

Am înțeles, și credem că și alegătorii d-lui Maniu, frații noștri din cercul Vințului de jos, sunt firm convinși că l'au înțeles. Așa-i vorba: de astă-dată Majestatea Sa nu chiamă pe așa zișii reprezentanți din dietă ai voinței țării la deslegarea altor probleme, ce le-ar avea pe suflet unii sau alții dintre ei, ci le-a dat o marșrută, de care trebuie să se țină guvern și parlament, iar deputatul Maniu a știut să mai convingă pe ascultătorii săi, că, dacă guvernul cu partidul dela putere n'ar voi să împlinească angajamentul luat, ei trebuiesc constrinși de-a se ținea de el și că rolul deputaților naționaliști români este pentru viitor de-a se afla în tabăra acelor, cu ajutorul cărora coroana va trebui să constrângă pe cei renitenți de-a implini și deslega problema ce le-a dat-o. „Să-i silim“ — zice d. Maniu — „să vié înainte cu legea pentru votul universal.“ Aceasta se poate admite numai cu premisa, că este și dorința Majestății Sale. S'a gândit d. Maniu și la soții ce-i pot avea deputații naționaliști în lupta pentru izbânda votului universal — la socialiști, a căror moșie de alătura a ajuns a fi deo-

potrivă amenințată de revărsarea riului, ce trece pe lângă ambele moșioare. Și asemănarea aceasta a fost bine aleasă pentru a face să înțeleagă pe alegătorii dela Vințul de jos că „e ceva în lucru“ și cu socialiștii ăstia.

Vorba privitoare la lucrurile, pe care a le săvârși ne-a chemat Majestatea Sa, ne-aduce aminte de epoca de tranziție premergătoare dela 1865—1867, când deputații noștri din dieta dela Cluj, ne spuneau cum ne chema Majestatea Sa să facem uniunea, punându-ni-se în perspectivă păstrarea și respectarea drepturilor deja până atunci câștigate. Dorința și voința Majestății Sale a fost de sigur și atunci binevoitoare, dar cum a eșit lucrul în realitate?

Și la 1865 deputații români din Ardeal au crezut să urmeze chiamărei Majestății Sale fără a pune înainte postulatele națiunii române. O minoritate disparentă au fost aceștia atunci în dieta din Cluj, cum sunt azi deputații naționaliști români în dieta din Budapesta. Dar d-l Maniu sperează, și a aprins flacăra speranței și în inima alegătorilor săi, că în viitor, dacă va veni împărăția votului universal, majoritatea aceasta va crește și se va întări prin aliați firești și va putea atunci împiedeca cel puțin loviturile, ce i-se vor destina.

Când și cum va fi așa și cum vom ajunge și noi de a decide ceva în favorul nostru în dieta ungară? La aceasta întrebare n'a răspuns și poate n'a fost nici momentul să răspundă deputatul Maniu.

Nici noi n'am voi în aceste clipe să sguidum speranța abia incolțită, căreia i-s'a dat expresiune atât de viuă la Vințul de jos, ci ținând înaintea ochilor pildele istoriei, vom zice numai: Dumnezeu să aibă în sfânta lui pază cauza națiunii noastre și să lumineze și întărească sufletul tuturor sincerilor ei apărători!

Conflictul cu Croația. Ministrul croat Iosipovich Géza într'o convorbire cu un ziarist dela o foaie din Viena, exprimându-se asupra crizei croate, a expus planurile Banului, referitoare la bunaînțelegera dintre Ungaria și Croația. La începutul convorbirei, ministrul a arătat ziaristului o epistolă primită dela Ban, în care se zic următoarele:

„Imi pare rău, că în Ungaria oamenii sunt impacienți și pun piedecă dezvoltării pacifice a lucrurilor. Dacă ei voesc aplicarea de măsuri represive sau poate și oprirea adunărilor, cu aceste numai atât vor ajunge, că opoziția își va rade în pumni, pentrucă astfel i-s'ar da ocazie ca să mă atace în parlament.“

Ministrul a declarat apoi că banul prelucră un nou program al guvernului, în jurul căruia se vor grupa toți politicienii, cari sunt aderenți sinceri ai uniunii cu Ungaria. Banul speră, că va putea realiza acest program, fără ca să fie de lipsă revizuirea pactului ungaro-croat.

Apropiata sancționare a proiectelor căilor ferate. Ministrul Wekerle a declarat, că sancționarea proiectelor căilor ferate va urma cât mai curând.

O pagină

din dezvoltarea economică a României.

III.

Prin anii 1885 chemase guvernul lui I. C. Brătianu în țeară pe un distins profesor de universitate din Germania, ca să facă o anchetă asupra agriculturii țerei, dar în special să studieze chestia ameliorării vitelor, și trimisese pe mai mulți tineri în streinătate pe la universități și școalele superioare de agricultură. Dar s'a opus părintele agriculturii științifice române la aducerea vr'unui om de valoare în țeară „că avem noi omul nostru“, „și nu ne trebuiesc nemți“. Omul providențial ales dintre mocanii din Săcele din rolul de fecior pe capră, odată fii declarat de destoinic pentru cele mai diverse științe și ramuri și începî o goană cu inzulte din cele mai josnice prin ziarul „Timpul“, „Lupta“, „Războiul“ contra profesorului german, că înjură țeara, că ne ia bani și ne înjură, iar lucrarea lui abia după 10 ani putu să vadă lumina zilei. Nici nu terminase distinsul profesor lucrarea sa asupra agriculturii, și omul nostru fii investit cu 5 (cinci) demnități și slujbe, altul cu trei, având o școală inferioară, altul cu două, cu o școală elementară, tot posturi cardinale, îndată 8 slujbe din cele mai principale monopolizate în favorul unei singure familii și cari ar fi fost suficiente să ocupe fiecare singură viața întreagă a unui om. Când îi cerură să dovedească studii și lucrări, apoi îi sări „părintele“ în ajutor, că studii gimnaziale și liceale nu sunt tocmai de lipsă, că a fost în mult vestita Franță, și în mai vestitul oraș Nancy — 2—3 luni — iar la botanică, dacă nu se pricepe, se pricepe foarte bine la fabricarea cașcavalului și a vinului — la tehnologia agricolă, dacă nu se pricepe, se pricepe la tehnologia silvică — a lemnului, când foștii lui dascăli îi dedeau certificate oficiale sdrobitoare.

Abia îl instalase în nouile demnități, și îi sări din postul său Directorul Serviciului silvic, în urma unei anchete, ce îi făcuse sub-inspectorul silvic secelean; sări Directorul școlii de agricultură și îi scoase și catedra la concurs și fură dați toți „Doftorii“ în agronomie peste cap. Unul nu avea studii de specialitate, căci „Testimonium maturitatis“ este certificat de patru clase primare, scris în latinește și doctoratul era pentru facultatea de medicină ori filosofie; altuia i-s'au stricat (oțetit) vinurile pe drum, cu care se ocupase și le studiase la școalele speciale Geisenheim și Klosterneuburg; alții din concurse în concursuri nereușite au dus-o viața întreagă.

În 2 ani toți agronomii erau dați de mal — și se inventă o nouă specialitate, care nu recere nici multă muncă, nici bani pentru tericirea săteanului și propășirea țării, aceea a lucrului manual în școli, pentru care fură chemați alți specialiști din Transilvania. Din instrucția desterităților (Handfertigkeit-Unterricht) al Nemților, fu decretată instrucția profesională, ca

țaranul să muncească vara cu 20—30 bani pe zi dacă se poate, și iarna dacă el vrea să mai trăiască până în primăvară, să învețe și practice meseriile în bordeiul său: rotăria în Bărgăan, ciobotăria și impletitori de papură la munte, cartonagiul și stoleria la Baltă, cultivatorii de albine în Bărgăanul pustiu, etc. În schimb viile lor fură distruse prin flocosă, *dusă oficial* pentru a se scăpa odată țara de ea, și cel mai bun pomolog român, Dr. în științele naturale, este azi în serviciul pescărilor statului, și școala *superioară* de agricultură o conduce un absolvent al școlii, unei școale elementare de agricultură, pentru care post nu se mai cere în România nici un studiu și cunoștințe de specialitate la cererea familiei. România este fericită țară cu un singur agronom titrat în întreg ministerul agriculturii și domeniilor statului proclit acel al *Bogăției Naționale* și într-o țară *eminamente agricolă*.

Influența României în Balcani. Ziarul *«Piccolo»* din Triest află din Viena, că nu poate fi străină curentului ostil Greciei, produs în politica orientală, România, care a știut să tragă de partea ei guvernul turcesc, când puterile erau iritate mai cu seamă de aștuzimea intransigentă a patriarhiei ecumenice. Chiar și schimbării sentimentelor Turciei față de Bulgaria, trebuie să i-se caute originea în influența română, care, având tot interesul să mențină politica românească în perfect acord cu cea bulgară, a izbutit, puțin câte puțin, să distrugă în guvernul turci o bună parte a prevențiilor nutrite de ei până acum de curând contra Bulgariei. Poate că nu sunt cu totul lipsite de interes aceste considerațiuni, în ajunul întrevederii dela Ischl unde, după părerea generală, va trebui să se discute, înainte de toate, chestiunea balcanică. Unii susțin, că după întrevedere, se va inaugura o acțiune mai eficace a puterilor pentru îndeplinirea propunerilor reforme în Macedonia.

Incheierea convențiunii consulare turco-române. Agenția Română primește următoarea telegramă din Constantinopol, cu data de Joi: Negocierile în vederea încheierii convențiunii consulare turco-române s'au sfârșit azi. Discuțiunea tarifului vamal continuă numai pentru câteva articole. Delegatul special al României pentru afacerile comerciale, trebuie să plece poimăne la București pentru a lua instrucțiuni.

Cronica din afară.

Aniversarea suirei pe tron a principelui Bulgariei. Din Sofia se anunță, că solemnitatea suirei pe tron a principelui a fost mărginită pentru Joi la un simplu Te-deum, celelalte serbări fiind amânate pentru împlinirea a douăzeci de ani de domnie la 15/28 August.

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Note și schițe din Dobrogea.

După ce Dunărea își împarte apele, la despărțirea celor două brațe, Chilia și Sf. Gheorge, vaporul își încetinează mersul și, după o mare cotitură, apare în fața Tulcei, care se ridică pe malul drept ca un imens amfiteatru de verdeață, din care răsar dela dreapta spre stânga, mai întâi căzărmiile apoi eleganta și roșatică biserică protestantă, minaretul alb și svelt al gemiei celei noi, farul, biserică lipovinească cu clopotnițele în verde deschis și-nsfârșit colnicul »Horă« pe care se înalță impunător monumentul anexării Dobrogei, ca un paznic neclintit al hotarelor răsăritene. Și tocmai sus, pe creasta dealurilor, în fundul amfiteatrului, își mișcă aripile ca niște fluturi uriași, vre-o treizeci de mori de vânt, care dau orașului un aspect rustic și înviorător.

Un tovarăș de călătorie, cunosător al împrejurărilor locale, îmi spune că acum câțiva ani erau astfel de mori și în vale, în vecinătatea cheului, între clădirile cele noi; dar necesitățile modernizării l'au silit pe răposatul prefect Nețișescu să încerce ca să le dărâme. Inșă proprietarii s'au opus. Și atunci prefectul — se zice — că a pus de le-a dat foc și îndată ce au ars, le-a și plătit. Iată deci o anecdotă care mă informă de mai înainte [asupra unor moravuri din această provincie românească, pe

Ziarul »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« spune, vorbind de jubileul principelui Bulgariei, că evenimentele au dovedit că dela suirea pe tron a principelui politica internă și internațională a Bulgariei s'a îmbunătățit. Și relațiunile dintre Germania și Bulgaria au luat un caracter mai intim după ce s'a arătat că principele este hotărât a face o politică de pace. Ziarul dorește ca principele să poată menține Bulgaria ca un element prețios progresului pacinic.

Situațiunea în Casablanca. Amiralul Philibert a telegrafiat că nu s'a produs nici o schimbare la Casablanca. Situațiunea la Mazagan s'a mai îmbunătățit. Nici un atac nu s'a mai produs la Casablanca de la 10 August st. n. Predarea armelor se face încet. Situațiunea este calmă la Rabat.

Hotărârea guvernului francez de a nu trimite deocamdată întăriri noi în Maroc, a provocat o penibilă impresiune printre Europeanii din Maroc. Corespondenții de ziare spun în unanimitate, că generalul Drude are mare nevoie de trupe de ajutor. Corespondentul ziarului »Figaro« telegrafiază că n'ar trebui să-și facă cineva iluzii în Franța. Nu mai este vorba acum în Maroc de o simplă demonstrațiune militară, situațiunea este foarte serioasă. De altă parte se spune, că generalul Drude așteaptă numai nouă instrucțiuni și întăriri spre a înainta. Dânsul ar vrea să atace tribul Sania, unde e centrul rebeliunii.

»Agenția Havas« spune, că contrar știrii dată de câteva ziare, este inexact că generalul Drude a cerut trupe noi; în consecință guvernul nu a avut ocaziunea ca să-i refuze trupele necerute.

Urmărirea bandelor macedonene. — Din Constantinopol se anunță, că urmărirea bandelor continuă cu succes. La 9 August o bandă de treizeci de oameni a fost complet nimicită.

STIRILE ZILEI.

— 4 August v.

Din cauza sărbătorii de Luni (Schimbarea la față) și din cauza zilei de Sf. Ștefan ce cade pe Marți și care conform legii e introdusă ca sărbătoare cu repaus duminical, ziarul nostru nu va apare până Miercuri seara.

Cu ocaziunea zilei nașterii Majestății Sale în 18 l. c. se vor ține serviciile divine în toate bisericile din Brașov.

În 20 l. c. în ziua Sfântului Ștefan, se va ține serviciu divin în biserică parochială rom. cath. la 9 ore a. m.

Iluminarea edificiilor publice și participare cu aceste ocaziuni, considerând, că după informațiile primite, nici capitale, nici celelalte orașe nu vor ilumina, de astădată nu se va face.

Prigonirile pentru »agitațiuni«. »Tribuna« publică în n-rul de azi un tablou al pedepselor în bani și temniță, pe cari le-au îndurat naționalitățile din Ungaria de la venirea la putere a coaliției, adevă de la 8 Aprilie 1906 încoace. Din acest tablou elocvent rezultă că naționalitățile

care un prieten funcționar prin partea locului, o botezase »Africa română«.

La debarcaderul austriac — ca și vaporul cu care venisem — mi-se cere numele, profesiunea și locul de unde vin, de cătră un »polițai« în vechia uniformă argintie și îmflorată. La vamă, de unde trebuia să ridic un cutăr cu cărți, mi-se spusese că trebuie să aștept.

— Pentru ce?

— Tocmai azi a venit d-l șef, d-l Ionescu, căci d-l Petrescu a fost permutat. Mai așteptați puțin. Vine numai decăt... s'a dus să bea o cafea...

În sfârșit, după vre-un ceas și jumătate, am putut pleca spre otel. Până la trăsura mi-au dus bagajul niște copii de Turci. Curând apoi, pe drum, am aflat că birjarul e Evreu, iar *harabagiul*, care-mi duc cutărul, e Bulgar. Otelierul d-l Catanici, e Sârb. Dar e numai antreprenor, proprietarul fiind un German, d-l Tott. Chelnerul e Grec, iar chelnerița e Româncă din Ardeal. Poate acestui cosmopolitism se datorește faptul că otelul, deși mic și simplu, e curat și îndestulător din toate punctele de vedere. Unii mi spun că se păstrează tradiția proprietarului, care, ca toți Germanii de prin partea locului, sunt ordonați și gospodari. De altfel și-n împrejurimile Tulcei sunt câteva sate — colonii germane — modele de gospodărie casnică și agricolă.

Și orașul e curat și îngrijit, mai ales în centru. E pavat cu dalaj de lavă de

au fost pedepsite la oltă cu 21 de ani, 9 luni, și 3 zile închisoare și 19.161 cor. în bani ear cheltuielile de proces se pot stabili în suma rotundă de 60,000 cor.

Un ordin al ministrului de războiu. Ministrul de războiu a interzis pentru totdeauna, ca muzicile militare să cânte în teatre. Cauza interzicerii sunt dese plângeri, ce s'au înaintat la minister din partea muzicilor civile, cari sunt în mod simțitor păgubite prin concurența ce le-o fac muzicile militare.

Starea sănătății academicianului B. P. Hasdeu. »Universul« anunță din sursă specială că starea d-lui B. P. Hasdeu s'a îmbunătățit. După acest ziar, știrile răspândite zilele din urmă cu privire la agravarea boalei bătrânului academician ar fi neînțemiate.

O convenire după 10 ani în Năsăud. În senzul legăturii colegiale din Iunie 1897 toți acei colegi, cari au depus esamenul de maturitate la gimnaziul sup. fund. din Năsăud în 1896/97 sunt rugați a participa la convenirea de 10 ani, care se va ține în Năsăud la 1 Septembrie 1907. Rog ca cei ce voiesc a participa la această convenire să ne avizeze în timpul cel mai scurt. Ștefan Scridon, prof. ginn.

O moștenire de 45 milioane lei. Din Vaslui (România) i-se scrie ziarului »Dîmineața« următoarele: Un bătrân basarabean anume Calmuschi, posesorul unei averi de mai bine 45 de milioane lei, simțind că i-se apropie stârșitul a publicat că toate persoanele din România cari se înrudesesc cu el și pe cari nu le cunoaște, cu acte doveditoare să se prezinte la el pentru a azista la facerea testamentului și distribuirea averii sale. D-l Eugen Vlașuță, fratele postului Vlașuță, din partea soției sale născută Stârcea și Alecu Stârcea toți din Vaslui și după declarațiunile lor singurii moștenitori ai bătrânului Calmuschi, în urma acelor aflate în ziua de 1 August au și plecat în Basarabia pentru a vedea dacă cele auzite sunt adevărate și în care caz să aziste la distribuirea acestei fabuloase moșteniri, care după toate probabilitățile va fi împărțită în trei părți și anume: d-na și d-l Eugen Vlașuță, Alecu Stârcea și Costică Stârcea un copil de 6 ani, fiu al decedatului Dimitrie Stârcea. De menționat e și faptul că un frate decedat al boerului Calmuschi, de asemenea togat și care fusese moștenit de acesta a lăsat cu limbă de moarte ca averea lor să se împartă numai la rude. Numeroși avocați din Iași și Bârlad au oferit moștenitorilor 60 la sută din 45 milioane, moștenire cu totul sigură. Se mai zice că moștenitori, în altă linie, s'ar mai găsi și în Bucovina, familia baronului iStârcea, care de asemenea e foarte bogată. Familia Vlașuța afirmă că ei se înrudesesc cu bătrânul român basarabean Calmuschi prin o buinică a lor moartă de mai bine de 50 de ani.

Despărțământul Solnoc-Dobăca al »Asociațiunii« își va ține adunarea generală în Deș la 28 August n. 1907 după amiază la 4 oare în sala cea mare a casei comitatului cu următorul program: 1) Deschiderea adunării prin președintele despărțământului. 2) Raportul comitetului. 3) Alegerea a 2 comisii: a) pentru censurarea raportului, b) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 4) Disertațiune. 5) Raportul comisiunilor. 6) Alegerea a 2 delegați la adunarea generală din Bistrița. 7) Alegerea comitetului pe un perioadă nouă de 3 ani. 8) Eventuale propuneri. 9) Alegerea comisiei de verificare. 10) Închiderea adunării. Din ședința comitetului ținută în Deșiu la 4 August 1907. Dr. Teodor Mihali, directorul despărțământului. Dr. Liviu Micșă, secretar.

O fabrică de dinamită aruncată în aer. O exploziune a făcut să sară în aer Joi fabrica de dinamită din orașul Dönitz pe Elba. Este temere de nouă exploziuni. Locuitorii au fost invitați să părăsească orașul. Sunt 8 morți, 20 grav răniți și 60 mai ușor. Cauza catastrofei n'a putut fi încă

lipsa de stabilitate, ca și de împrejurările care-i aduc și-i gonesc. Aici vin mai ales izgoniții, oamenii fără protecție sau *oamenii* cutărui prefect, primar etc. care venind în Dobrogea și-i aduce cu dânsul. După câțiva timp se supără și-i mai dă afară. Aceștia fac opoziție, unindu-se cu oamenii fostului prefect. De obicei, prefectul e străin de localitate și aflându-se într-o provincie cu *administrație specială*, e într-o situație analogă cu *pașa*, care guvernase până la 1877. Izolarea de București mărește și mai mult credința asta în sufletul populației.

Cum ajungi, nu sunt puțini acei care te bombardează cu întrebarea: — Stai bine cu guvernul? Ți-aș spune ceva.

Și dacă-i arăți oare-care interes, apoi se pornește:

— Ehe! domnule ce hoții se fac pe aici! D-voastră, »de dincolo«, n'aveți idee. Uite, șeful cutărui serviciu, de unde a făcut în trei ani 100,000 de lei? A venit vre-unul dela minister să cerceteze vreodată la fața locului? Dumnealor cercetează după hârtii. Domnule, să-mi dea mie odată numai cutare parte din Delta, și să vezi ce mai venit aș aduce... statului!

Sau: — Am fost și eu consilier comunal. Primarul e un dobitoc. La toți Bulgarii le dă slujbe și gheiruri. Și-o să-i meargă rău. I-am spus eu: »Mă ești tânăr, ia-mă

gerea a 2 comisii: a) pentru censurarea raportului, b) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 4) Disertațiune. 5) Raportul comisiunilor. 6) Alegerea a 2 delegați la adunarea generală din Bistrița. 7) Alegerea comitetului pe un perioadă nouă de 3 ani. 8) Eventuale propuneri. 9) Alegerea comisiei de verificare. 10) Închiderea adunării. Din ședința comitetului ținută în Deșiu la 4 August 1907. Dr. Teodor Mihali, directorul despărțământului. Dr. Liviu Micșă, secretar.

Cu această ocaziune să aranjeze în favorul despărțământului cu concursul d-lui Zaharie Bărsan, al corului d-lor teologi din Gherla și și a tinerimei române române din Deș și jur *concert și teatru* după cari va urma petrecere cu joc. Programele detaliate se vor împărți seara la casă. Întrul precis la 8 oare seara. Prețul de intrare: 3 coroane de persoană în loc de șezut și 2 coroane loc de stat. Biletele se pot procura în localitatea institutului »Someșana« la d-l secretar Ioan Moldovan și seara la casă. Damaele sunt rugate a se prezenta după puțină în *costum național*, ori în toaletă simplă. Pentru comitetul aranjator: Dr. Teodor Mihali, președinte. Dr. Augustin Bodea, Dr. Iosif Boca, v.-președinti. Ioan Moldovan, secretar. Octavian Filipan, cassar.

Muzeul social din Paris a însărcinat pe distinsul economist francez Lecarpentier să studieze chestia agrară în România. D-l Lecarpentier va sosi zilele acelea la București și va fi însoțit în călătoria sa prin România de un funcționar al ministeriului român de domenii.

Un congres antialcoolic se ține acuma la Stockholm. Dintre toate țările, cari au întreprins o luptă contra patimei funeste a beției, Svedia este una dintre acelea cari pot arăta progresele cele mai simțitoare și liberarea cea mai repede de această patimă. Sforțările combinate ale inițiativei private și ale legislației, au adus de fapt bune fructe în Svedia. Agitațiunea, dirigită de pe la 1850 de cătră decanul de Gothenburg, a dat naștere unei serii de legi binefăcătoare și a creat sistemul Gothenburg. De altă parte lupta, care odinioară nu era îndreptată decât contra băuturilor destilate, s'a estins de vre-o 20 de ani încoace, și consumarea crescândă a berei a determinat o mișcare puternică pentru *totala abstenență*. De fapt Svedezii, cari se abțin, sunt la vre-o 400.000. Cu ocazia congresului actual și spre a da congresiștilor străini o idee despre puterea lor, societățile de abstenență au organizat un mare cortegiu, la care au luat parte 20.000 din membrii lor. Au defilat deci cu drapelurile lor împodobite cu desemnuri simbolice și cu fanfarele lor, lucrători și țărani, studenți și ampioiați, artileriști cu uniforme cochete cenușii, marinari, tinere fete îmbrăcate în costume pitorești. Aceasta a fost nu numai un spectacol frumos ci și o demonstrație eclatantă.

O fabrică de dinamită aruncată în aer. O exploziune a făcut să sară în aer Joi fabrica de dinamită din orașul Dönitz pe Elba. Este temere de nouă exploziuni. Locuitorii au fost invitați să părăsească orașul. Sunt 8 morți, 20 grav răniți și 60 mai ușor. Cauza catastrofei n'a putut fi încă

stabilită. Până după amiază focul n'a putut fi stins din cauza lipsei de apă, conductele fiind distruse de explozie.

Pietatea împăratului Wilhelm II. Organul preotului Stoecker (>Reich<) împărătește următoarea istorisire a preotului Kuhle, făcută la adunarea Asociației junimeii germane de la vest: Duhovnicul curții Kessler, jucându-se într-o zi de-a ascunsele cu prințul regali, străbătu și în camera de dormit a împăratului, unde s'a fost ascuns principele imperial. Singura carte pe care o zări aproape de pat, era o biblie și această biblie avea însemnări de creion de la cea dintâi până la cea din urmă pagină; împăratul o cetește din doască în doască. Dimineața împăratul și împărăteasa ceteșc împreună în biblie. La ori-ce ceas se scoată dimineața împăratul, împărăteasa lasă să fie deșteptată pentru a ceti cu el stihurile din biblie. Seara se repetă același lucru; soții ceteșc din nou cuvântul lui Dumnezeu, și ingenunchind în urmă își fac rugăciunea. Dimineața împăratul și împărăteasa nu lipsesc nici odată de la biserică.

Organul partidului social-creștin >Deutsches Volksblatt<, careia i-s'a detras debitul postal pentru Ungaria, poate din nou intra în Ungaria. Ministrul de comerț ungar a revocat ordinul de opreliște.

Un banchet monstru. Un mare explozator de petrol din România a decis ca cu ocaziunea viitorului congres al petroliștilor să ofere un banchet monstru congresiștilor, când vor face excursiunea la Câmpina. Pleasă (felul de bucate) de rezistență va fi un mare bou, pe care îl vor frige în frigare înainte oaspeților, tocmai ca pe un puie de găină modest; această operațiune de bună bucătărie va avea loc pe țărâmul râului Prahova. Giganticul fel de mâncare va fi udat cu bere escelentă de München, comandată deja de la o berărie din capitala Bavariei și care va sosi la Câmpina în două vagoane. Unind de altfel agreabilul cu utilul acest ospitalier petrolișt a decis totodată a aduce din Bavaria niște chelnărițe gentile, cari vor săvârși funcțiunile de >Hebe< pe lângă fericții oaspeți. Lumea >petroliștilor<.

Lucrul mânel. Nu-și poate da omul seamă cât de mare este încordarea mușchilor la lucrul mânel, celui ce scrie, nici de drumul cel mare ce-l face spre a pune pe hârtie simple litere. O persoană cât de puțin obicinuită a manua peana, poate scrie, în termin mediu 13 cuvinte la minut, ceea-ce reprezintă curbele și inflexiunile într-o lungime de 3 metri, sau de 300 m. la oară, 3000 m. într-o zi cu lucru de 10 oare, sau 1095 km. pe an. Mai mult scriind 30 de cuvinte la minut, pe an ar face în termin mediu 480 curbe și inflexiuni 28,800 la oară. 288.000 pe ziua de 10 oare sau 105.120 km. la an, scoase din forța mânel și a degetului. Se vede ce tristă soartă au scriitorii în genere și ziarisții în particular.

Din lipsă de spațiu va apare urmarea articolului pedagogic >Samuil Andrievici Morar< în numărul viitor.

Congres de lăptărie. În zilele de 16—20 Septembrie viitor se va ținea al 3-lea

congres internațional de lăptărie la Haga. Serviciul sanitar din România a delegat pe inspectorul general veterinar Dr. Fur-tună și pe profesorul Motaș, ca să reprezinte guvernul român la acel congres.

Avis. Din cauza repausului dominical va fi deschisă mâne în oraș dela oarele 1—9 seara numai farmacia >La Arap< a d-lui Hornung.

Muzică la promenadă. Muzica orașului va cânta săptămâna viitoare în următoarea ordine: Duminecă la oarele 11½ pe promenada de jos, Luni la oarele 5½ pe promenada de jos, Marți la 11½ pe promenada de jos, Joi la oarele 5 pe promenada de jos, Vineri la oarele 5 pe promenada Bethlen și Sâmbătă la oarele 5 pe promenada de jos.

Avis amatorilor de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj recunoscute ca escelente, aparate moment portative neintrecute precum și toate articolele necesare la fotografie, se capătă la firma A. Moll k. u. k. Hof-lieferant, Wien I. Tuchlauben 9. Manufactura fotografică fondată 1854 La cerere se trimite catalog ilustrat cu prețuri.

Din Basarabia.

Numărul mai nou al ziarului fraților din Basarabia >Moldovanul< înregistrează următoarele știri:

>Sunt cu totul neadevărate știrile pe cari le dau unele gazete din România, cumcă ocărnuirea rusească ar fi trimes cu sila pe Moldoveni în Usurijski crai și alte părți din Siberia și că aduce în locul lor Ruși în Basarabia.

Adevărul este că *Moldovenii basarabeni se duc de bună voie în Siberia* și chiar sunt nemulțumiți, că ocărnuirea nu le dă bilete de voe la toți căi doresc să se strămute în Siberia. Chiar a fost și câteva mici neorândueli din pricina acesteia.

Noi credem adevărate spusele >Moldovanului< dar ele într'u nimic nu schimbă situația lucrurilor. Țăranii Moldoveni emigrând de bună voie arată că starea lor materială e mai precară decât a tuturor celorlalte naționalități din Rusia și nu de bună voe se duc ei în Siberia, ci din nevoia grea a traiului.

Și e curios că pe când Moldovenii nu își găsesc de trai pe pământul lor sunt în multe sate moldovenești sălășluiți țărani muscali din gubernia Orlovului, pe cari proprietarii ruși — nu împărăția, asta e drept — i-au adus spre a lucra pământul.

Din știrile, cari s'au primit dela ministerul de interne, semănăturile din anul acesta sunt astfel în Basarabia: cele de toamnă sunt proaste, cele de primăvară destul de bune, iar păpușoiul și orzul bun. În deosebi semănăturile de toamnă sunt proaste în ținuturile Akermanului și al Ismailului. Cele mai bune semănături de toamnă sunt în ținutul Sorecei și al Hotinului; cele mai proaste semănături de primăvară sunt în ținuturile Akermanului.

pe mine ca ajutor și faci... avere. N'a vrut, ba m'a făcut să și demisionez...

— Și ce-ai făcut? cu ce ai trăit?

— M'am apucat de avocatură, dar del mergea greu, cal bătrân în buestru. Mi-au dat pe urmă o slujbulețică la prefectură. Dar nici cu prefectul n'am dus'o bine. M'a dat afară și-am vrut să m'apuc iar de avocatură...

— Și-a mers?

— Da de unde? Stai să vezi, că n'au mai vrut să-mi dea autorizația de avocat. Aici sunt legi speciale...

— Bine, dar cu ce motiv?

— Foarte simplu: eu, care votez la Galați, aici sunt periculos siguranței publice. Dar nu cred s'o ducă mult... Or veni ei ai noștri...

— Cum ai noștri? Doar nu veți fi făcând și d-voastră politică de partid!

— Nu prea până mai acum câțiva ani. Dar ce vrei? Vine un prefect de-al liberalilor, ori unul de-al conservatorilor. Opoziția își vără nasul și aici. Apoi legături, interese și supărări pe guvernul, care e tot îl din București... Avem și două gazete: una liberală, alta conservatoare. Primarul e fiul lui X. Y, ministru de mai multe ori...

— Te cred. Dar cu străinii de-aici, cum o duceți?

— Bine cu unii, ca Rușii, Grecii, Evreii, Nemții, Lipovenii și Armenii, care-s foarte puțini. Turcii sunt cei mai ascultători și cinstiți, ca și Tătarii. Dar Bulgarii

sunt dușmanii noștri. Fac bani, i-au slujbe și onoruri la comună și județ și apoi tot ei strigă pentru școlile lor, și-și trimit copii la școli în Bulgaria, și-și mărită fetele pe la Silistra și Sofia. Și cu ăștia, domnule, se unesc prefectii și primarii noștri, care e dau slujbe și decorații.

În spre seară, m'am ferit de-a mai avea vre-un insoțitor și m'am dus să văd deaproape vestitul monument al >anexării<, poate cel mai frumos monument istoric ce-l avem. Drumul, o stradă dreaptă și largă, cu plantații, trece prin mahalaua lipovenească. Strada e plină, mai ales de femei și copii. Femeile sunt mari, blonde, foarte grase, dar searbete la față și bătrâncioase, deși tinere. Copiii chiar, au figura aceea bătrâncioasă și sbărcită, care-ți amintește mutrele muscalilor bucureșteni. Și-s blonzi, blonzi până aproape de alb. M'am apropiat de un grup și-am întrebat:

— Ști românește?

— Nu știi! mi-au răspuns mai mulți răsând. Când să mă depărtez, unul isbucni într'un răs strașnic și apoi mi se adresă mândru:

— Iu ceteaște la cartie!

— Ce spui, mă? unde?

— La școală!

— Și în ce clasă ești?

— La clasa doi! — și dă-i ris cu toții.

I-am dat un gologan și am pornit la deal, gândindu-mă la influența școlii românești asupra populației dobrogene.

Se vorbește, că în a treia Dumă împărătească ocărnuirea va aduce în desbater chestiunea părților mărginașe ale împărăției locuite de alte noroade și că se vor implini cererile drepte ale acestor noroade, mai cu seamă în ce privește învățământul în școlile începătoare și în limba altora decât cea rusească.

ULTIME STIRI.

Ischl, 17 August. Regele Eduard a plecat eri la 10.5 dim. spre Marienbad, însoțit fiind la gară de împăratul Francisc Iosif, de arhiducele Franz Salvator, de prințul Leopold de Bavaria. Suveranii s'au despărțit în modul cel mai cordial. Cu toată ploaia ce cădea, o mare mulțime a aclamat cu entuziasm pe suverani.

Tanger, 17 August. Din Casablanca se anunță că *moscheele sunt pline de răniți arabi*, cari zac fără nici o îngrijire. Amiralul Philibert a trimis un crucișător la Mogador. Europeanii din Marukech s'au refugiat la Saffy.

Diverse.

Un nume frumos. Nu știi, dacă vei găsi pe cineva, care să fie așa de mândru de numele său lung, ca regele Siamului, (care a vizitat tocmai acum Berlinul). Europeanii îl numesc mai cu samă Chulalongkorn, însă numele lui este în adevăr: Zomedeci—Pra—Parmamind—Maha—Bulakonkorn—Patindr—Debia—Maha—Mong—Hut—Purusiaratua—Raia—Ja—Bamogse—Varut—Mabrongse—Parabut—Warak—Ha-tiara—Raia—nikaratoma—Chaturanta—parama—maba—Chakrubar—tiragasankas—Paruma—Ahamikemaha—ruaid—Hiraia—Para—Manart—Pabit—Phra—Chula—Chromklow—Chom—Yulyua.

Cum se mărită femeile în Siam. În momentul când regele Siamului este iarăși oaspele Europei, e de interes să semnalăm un obicei bizar din țara lui Chulalongkorn. În Siam orice femeie care ajunge o anumită etate, fără de a găsi bărbat, poate, dacă își exprimă dorința, să fie înregistrată cum se cuvine și înscrisă între tinerele fete regale, care va să zică, e pusă sub paza monarhului, care se ocupă de a-i căuta un bărbat. Iată cum se procede: Siamezii, cari au comis vr'un delict, nu sunt numai, ca la noi, condamnați la amende și la închisoare, ci sunt și constrinși de a lua o femeie dintre cele >oficiale< pe cari le proteje Suveranul. Dacă greșala lor e ușoară, ei au dreptul de a și-o alege. Dacă însă cazul e grav, ei n'au încetăru, ci trebuie să se căsătorească cu femeia ce le este impusă pe cale administrativă și pe care se îngrijesc a i-o designa dintre cele mai hăde sau cele mai hărăgoase și răutăcioase din corporațiune. Grație acestui sistem ingenios, nu este în Siam femeie, ori-cât de urită și displăcută ar fi, care să nu fie asigurată de a avea un bărbat. Rămâne a se ști, dacă căsăto-

riile contractate astfel sunt fericite. Se poate să fie câte-odată și așa!

Existența sufletului. Sufletul există sau nu, este întrebarea la care spiritualiștii răspund în mod afirmativ și materialiștii în mod negativ. Această chestie este una din cele mai grele și mai controversate în filozofie. Cinci medici din Massachusetts, prin experiențele ce au făcut ne dau dovezi palpabile de existența sufletului! Dâșii au avut ideea să cântărească un număr de muribunzi înainte de a muri și imediat după ce au expirat.

Medicii au constatat o scădere de greutate în momentul când își dau sufletul; nu o scădere mare, ci dela 14 grame 175 miligrame până la 28 grame 350 miligrame și au obținut ca mediu al greutateii sufletului 21 grame. Această dovadă materială a existenței sufletului răstoarnă toate teoriile filozofiei materialiste și schimbă cu desăvârșire principiile științei evoluționiste. Pe de altă parte aceste experiențe, făcute de savanți materialiști, sunt în favoarea filozofiei creștine și spiritualiste. Este adevărat că credincioșii n'aveau nevoie pentru dâșii de această dovadă, însă pentru apărarea convingerilor lor față de materialiști, această descoperire este de o mare valoare. De sigur că experiențele doctorilor americani, vor fi făcute și de alți medici în Europa. Așteptăm cu nerăbdare aceste experiențe. — >Rev. Ideal<

Bibliografie.

Revista Idealistă. Cuprinsul N-rului 5 din Maiu 1907: Artur Gorovei: Prin Țară, (impresii din călătorie). — Mihail I. Mio: Incercări de experimentare psihologică la noi. — Const. Nicolau: D. St. Antim istoric. — Maxim Gorki: Un prieten. — Poezii: Dionisie Stoica: Ziua răsplății. — M. G. Holban: Viața în țară și în streinătate. — Buletin bibliografic: Progresele economice ale României de Dr. L. Colescu; Convorbiri; Convorbiri Literare; Viața Nouă; Cărți și reviste streine.

„În institutul grafic *Minerva*” București a apărut „Opere complete” de N. Nicoleanu, C. Stamati și V. Cârlova la oală într-o singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani se pôte procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2.

Din operele complete a lui Ioan Crean-gă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 60 fil plus 20 b. porto.

Se pot procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu, adăogându-se 20 fil porto.

În Tipografia „Carmen” din Cluj a apărut partea a IV din „Predici sau învățături” la toate Dumineoile și Sărbătorile anului culesse de Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin. Editate acum prima dată de Dr. Elie Dăianu. Prețul 1 koroană. Toate partu părțile se pot procura și prin Librăria A. Mureșianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor respons.interim.: Victor Branisec

nuntul monumentului... E așezat cu fața spre Rusia, spre malul împovărat. Pe un soclu enorm de piatră străină, alternând cu piatră dobrogeană, se ridică o coloană uriașă, cu inscripții, cunune și ramuri de lauri, turnate în bronz. La stânga coloanei e un dorobanț gigantic, iar la dreapta un vultur falnic, cu aripile aproape întinse. Mare artist a fost autorul grupului! Ca compoziție, chiar monumentul e cel mai frumos de la noi. Cine a observat atitudinea de pază și ațineră a mândrului dorobanț, ca și privirea îngrijată, dar energică și ațintită spre Rusia, va vedea imediat puterea artistică a celui ce și-a închipuit și turnat astfel pe cuceritorul, apărătorul și sentinela Dobrogei. Nici vulturul nu poate fi prețuit mai jos. E în aceeași atitudine de pază și gata de plecare, la cel dintâi semnal, cu pliscul deschis și cu privirea îngrijată și întrebătoare spre dorobanț... Din apropierea, privirea și atitudinea amândurora, ți se pare că-s tovarăși în așteptarea atacului și vulturul întreabă:

— Ce ne facem, trate?

„Mult am admirat monumentul... aproape până s'a înoptat. M'am scoborit pe gânduri, întrebându-mă ce-am făcut noi de 30 de ani pentru Dobrogea, cum i-am cultivat populația, frumusețile și bogățiile, cum e administrată și apărată — și dacă trebuie sau nu să dăm drepturi politice Dobrogenilor?..

(„Viața Rom.”) D. Munteanu-Râmnic.

În drum am dat de biserica lipovenească, împrejurul careia se închinău Lipovenii *bezpopovți*, adică fără preoți, Ruși eretici-sectari, foarte evlavioși, cu idei și practice religioase misterioase. Lângă monument, am găsit tot un Lipovan, soldat român pentru paza monumentului. Purta însă pantalonii lui, de-acasă, de-o materie țesută de ei, cum poartă toți >gospodinii<. L'am întrebat:

— Știi românește?

— Nu știi! și râdea ca și copiii de-adineurea.

— Da ce faci aici?

— Sintiniela!

Și nimic alt românește n'am mai putut scoate de data asta de la >sintiniela<. Dar după ce ocoli colnicul, îmi veni în minte să-l întreb altceva:

— Ce ești tu? Român?

— Nu ești — și începu iar să ridă fără rost.

— Da ce ești? Rus?

— Nu Rus... Iu Lipovan... creștin!...

Rus radi barbii... iu nu radi!...

Și-și duse mâna, cu oarecare mândrie la cele două smoece de barbă roșie-blondă, abia răsărite la dreapta și stânga bărbiei. Și ridea fără încetare...

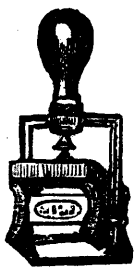
Am plecat și eu răsând, firește cu gândul la >barbi sintinieliei<. Mi s'a spus apoi că Lipovenii, spre deosebire de Ruteni, nu rad barba.

M'am dus apoi să cercetez cu deamă-

Schimbare de local.

LEOPOLD SOLE

Graveur și
Stampile de

fabricant de
Cauciuc

Dela 1 Sep-
se

temvrie a. c.
mută

în Prăvălia

din casele

lui **COPONYI, Strada Vămei,**
colțul Stradei Mihail-Weis Nr. 2.
[2971,1-5.]

Îngust este spațiul

nui loc a descrie efectul fabulos cel
produce Regulatoru Teintului „Hoppa“
pentru înfrumusețarea feței. Aceasta ar
fi de prisos.

H O P P A

Faptele vorbesc,
On. Dame să cumpere „Hoppa“ cu
2 cor. 50 bani și dispariția miraculoasă
de pistrii, pete de ficat, roșiata pie-
lei, sgrăbunțe și ori-cărei necurățenii
a pielii va dovedi mai bine ca vorbe,
că singur „Hoppa“ suplinește toate
cosmeticele ca cremă, săpunuri și
pudră. Inmoaie, întinereste, înviorază,
albește fața, mânilor, grumazi și umerii.

H O P P A
engl. Regulator-
Teint
Deposit principal

Wilhelm Kaiser & Cie

Győr, Baross I. Se capătă în farmacia și
Drogueriil. 27 99,1-10.

În atențiunea

Domnilor Voluntari!

Domnilor Voluntari, nu aruncați bani scumpi
pe sdrențe la firme necinstite!

Cine voesce să aibă **Uniformă bună, eftină,**
elegantă și întru toate reglementară să se adreseze
la primul atelier de uniforme al subscriului în
Brașov.

Firmă premiată cu medalia de argint la Expoziția din București 1906.

Cu stimă

DUMITRU PLATOȘ,

Brașov, Strada Mihail-Weis nr. 3.
(Casele proprii).

2968,1-5.

Aviz!

Avem onoarea a aduce la cunoștiința Onoratului public, că
am mărit atelierul nostru de

Legătorie de cărți și Galanterie

introducând și confecționarea de cartonage (Cutii). Prin așezarea
de 6 mașini auxiliare suntem în stare a corăspunde tuturor
cerințelor și a preintimpina concurența externă.

Comande din afară se vor efeptui prompt.

Ne rugăm de sprijinul On. public, și sperăm că vom fi
onorați cu comande semnăm

Cu toată stima

Niesner & Podek,

Atelier de legătorie de cărți, galanterie și cartonage,
Brașov, Têrgul Cailor Nr. 11.

[2939,3-3.]

Unde?

se poate cumpără ieftin și bun **Stofe de Rochii**
moderne pentru Dame de tot felul.

Pelerine de dantelă,
Voil de'lin,
Batiste, Satin,

Cretone, Flanel,
Zephir, Barchent,
Oxford, Stofe de in,

Pânzături de masă cu metru, **Servete, Garnituri**
de masă și pat. — **Mătăsării** pentru bluse și rochii. —
Stofe de lână pentru bărbați de costumuri întregi.

Toate mărunțișurile pentru croitori. 2941[1-10].

În salonul de mărfuri Parthie și Resturi
Strada Neagră Nr. 35

JULIUS RESCHNER.

Gazeta „Transilvaniei“ cu numărul a 10 fl. se
vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul
Rudolfși la Eremias Nepoții.

Un tinăr, care a absolvat cu
succes foarte bun
o școală specială agronomică (3 ani),
dovă din cele mai importante institute
promologice ale Germaniei și un curs
comercial, având o praxă de 3 ani
în specialitatea sa, caută un post
independenț pe o moșie mai mare.

Preferă în deosebi branșa de
promolog și viticultor.

Posede în scris și în cetit limba
română, germană și maghiară.

Oferte cu indicarea salariului a
să adresa administrațiunei „Gazetei
Transilvaniei“.

Avem onoarea a face cunoscut
că, cu începere dela 1 Septemvre a. c.
vom deschide

O grădină de copii

în locuință spre stradă, din Strada
Neagră Nr. 12. — Tot acolo se va
începe atunci și **Școala de im-
pletituri** pentru fetițe.

Inscrieri se primesc în Strada
Castelului Nr. 122.

Ne rugăm de a ne sprijini:

Bertha Folberth și Anna Sterns.

[2962,9-8].

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstadt).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov:

Crema Moligén

este unica și cea mai ideală

Alifie pentru piele

a timpului prezent. Produce în puține oare **Teint**
(pielea feței) **delicat, mlădios și fresc.** Indispensa-
bilă la **pielea aspră a mânilor și a feței, pistrii**
etc. etc.

Absolut nevătămătoare deoarece nu conține
substanțe metalice.

Primul atelier românesc de spălat și călcat în Brașov.

— AVIZ! —

Subscrisa am onoare a aduce la cunoștiința On. public din
loc și streinătate, că în atelierul meu de **spălat și călcat,**

se spală tot felul de haine de vară

pentru **Dame, Bărbați și Copii** cât de fine, precum și rufărie,
gulere, manjete și altele, asemenea și **trusouri** pentru mirese cu
Prețuri foarte ieftine.

Rog deci pe On. public a mă cerceta cât mai mult, spre
a se convinge de acurateț și prețurile reduse, ce le fac.

Cu distinsă stimă

Văduva Maria Cacâz,

Strada Măcelarilor Nr. 3.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de
apărare a lui **A. MOLL** și cu subscrierea sa.

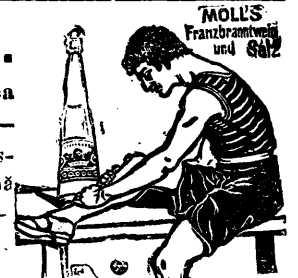
Prin electul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăți-
lor celor mai ce bicose la stomac și pântece, în contra cărcelor și acreiei la stomac, con-
stipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai
diferite bôle femeesce a luat acest medicament de casă o răsoândire, ce cresce mereu de
mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2 — Fa'silicațiie se vor
urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca
de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**

Franzbranntwein-ul și sarea este fôrte bine cunos-
cută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină
durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de recéa. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea
rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucatii cor. —40 b.

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare **A. Moll.** —
Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9.
c. și rez. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuază șilnic prin rambursă postală —
La deposite să se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apă-
rare a lui **A. MOLL.**

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la
D. Eremias Nepoții, și C. H. Neustädter.